

UNKARIA KOULUIHIN

SUOMI-UNKARI SEURAN TEEMA SYKSYLLÄ 2020

www.suomiunkari.fi

MUSIIKKI: unkarilainen kansanmusiikki

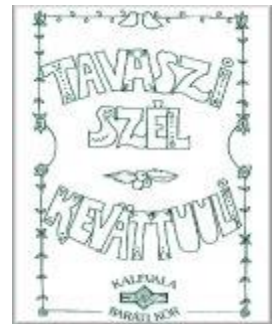
Unkarilainen kansanmusiikki on enimmäkseen tanssimusiikkia niin kuin kansanmusiikki usein on. Unkarissa on hyvin vahva kansanlaulun perinne, kansanlauluja arvostetaan suuresti, niitä lauletaan ja tutkitaan paljon. Unkarilaisissa kansanlauluissa on tyypillistä pentatoninen eli viisisävelinen asteikko (esim. la, do, re, mi, so). Unkarin romaneilla on lisäksi oma kansanlauluperinteensä, jossa laulun säestyksenä käytetään esim. mandoliinia, kitaraa, kannua ja lusikoita.

Unkarilaiselle kansanmusiikille on ominaista koristelu, muuntelu ja improvisointi. Siinä käytetään tuttuja instrumentteja kuten viulua, alttoviulua, klarinettia, haitaria ja kontrabassoja. Unkarilaisia soittimia ovat mm. cimbalom, sitra (citera) sekä tárogató, joka on klarinetin sukuinen puhallinsoitin ja ütőgardon, joka muistuttaa ulkoisesti seloa, mutta onkin rytmiä antava soitin. Unkarin kansanmusiikissa käytettyjä soittimia ovat myös kampiliira, munniharppu, tambura, puuhuilu ja säkkipilli, joita käytetään myös joidenkin muidenkin maiden kansanmusiikissa.

Monet kansanmuusikot ovat myös kansanmusiikin tutkijoita ja tallentajia, jotka ovat keränneet musiikkia esim. Transilvaniasta. Unkarissa on Euroopan laajimpia kansanmusiikin ja -tanssin kokoelmia. Sen vuoksi jotkut muusikot ja yhtyeet pyrkivät soittamaan vanhalla ja hyvin perinteisellä tyylillä. Mutta myös ns. uutta kansanmusiikkia on tehty Unkarissakin. (Lisätietoja löydät Tuula Kivistön artikkelista osoitteesta <http://suomiunkari.fi/kulttuuri/unkarilainen-kansanmusiikki/>.)

Lauletaan unkarilaisia kansanlauluja unkariksi ja suomeksi

Budapestissa toimiva Kalevala Ystävyyspiiri on julkaissut unkarilaisten ja suomalaisten kansanlaulujen kokoelman **Tavaszi szél – Kevätuuli**. Lauluviikko on vapaasti käytettävissä oppituntien materiaalina ja sen voi ladata pdf-muodossa osoitteesta <http://mek.oszk.hu/04200/04281/04281.pdf>. Vihko sisältää 25 unkarilaista kansanlaulua suomennoksineen, joista tunnille laulettavaksi voidaan valita sopivimmat.

Unkarin ääntäminen on suomalaisille melko helppoa. On hyvä muistaa kuitenkin seuraavat säännöt:

- pitkät vokaalit merkitään heittomerkillä **á, é, í, ó, ú, ő** (vastaa suomen aa, ee, ii, oo, uu, yy, öö)
- lyhyt **e** äännetään kuten suomen ä
- liudentuneet konsonantit **gy, ny, ty** ääntyvät j-mäisinä, **gy=dj, ny=nj** ja **ty=tj**, lisäksi **ly=j**
- pelkkä **s** äännetään suhuässä (š), **sz** kuten suomen s, **c** äännetään ts ja **cs** kuten englannin ”kitchen”

Osoitteesta <https://suomiunkari.fi/kulttuuri/unkarilaista-kansanmusiikkia/> on kuunneltavissa seuraavat kansanlaulut: *Tavaszi szél, A jó lovas katonának, Kispiricsi falu végén, Már mi nálunk babám, Tizenhárom fodor van a szoknyámon* ja *Által mennék én a Tiszán*.

Kansanmusiikkiin ja -tanssiin liittyviä unkarilaisia kotisivuja:

www.tanchaz.hu (tanssitalo)

www.muzsikas.hu

Ohjeen on laatinut Anniina Hyttinen. Voit antaa palautetta: toimisto@suomiunkari.fi